

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Викладач – Муширивська Н. В., канд. філол. наук, в. о. доцента кафедри стилістики та культури української мови.

Курс – 4 , семестр – 8

Кількість кредитів – 3

«Лінгвістика тексту» – навчальна дисципліна вибіркового циклу, яка забезпечує набуття професійних компетентностей за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» спеціальності 035. «Філологія». У межах дисципліни розглядаються структурно-граматичні, семантико-змістові, комунікативно-прагматичні, семіотичні аспекти тексту, його категорійні ознаки, зв'язки з іншими текстами, а також процеси створення, сприймання й інтерпретації тексту у контексті взаємодії як лінгвістичних, так і екстралінгвістичних явищ, сучасні методології досліджень тексту, обумовлені міждисциплінарним характером знань про текст. Дисципліна покликана створити у студентів-філологів відповідну базу теоретичних та практичних знань про текст для послуговування ними у професійних, наукових та інших цілях.

Мета курсу – опанування прийомів аналізу тексту як системи із властивими їй змістовими і формальними елементами, його структурно-граматичних, семантико-змістових, комунікативно-прагматичних, семіотичних властивостей в контексті сучасних методологій досліджень.

Завдання:

- простежити витоки сучасної лінгвістики тексту;
- схарактеризувати методи аналізу тексту, спираючись на сучасні підходи у його дослідженні, та відповідний термінологічний апарат;
- сформувати розуміння організації тексту на рівні мікро- і макроструктури;
- поглибити уміння аналізувати особливості текстів з огляду на їх типологізацію, функції мовних одиниць різних рівнів;
- розглянути поняття культурної маркованості, інтертекстуальності, полікодовості, тексту, дискурсивності;
- продемонструвати можливості застосування знань теорії тексту на практиці.

Перевагами дисципліни є те, що у процесі її засвоєння у студентів формуються такі компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства;

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

фахові:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Згідно з освітньо-професійною програмою після вивчення дисципліни здобувачі мають демонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН 20. Розробляти і проводити уроки з української мови та літератури, використовуючи класичні й інноваційні методи навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні

знати:

- предмет лінгвістики тексту;
- поняття тексту як лінгвістичної одиниці, категорій тексту та засобів їх вираження;
- структуру тексту, його рівневу організацію, одиниці членування тексту на рівні мікро- і макроструктури;

- лінгвістичний, герменевтичний, семіотичний підходи до вивчення тексту і відповідну термінологію;

- принципи реалізації текстуальності, інтертекстуальності, полікодовості, дискурсивності тексту;

вміти:

- аналізувати текст, спираючись на сучасні методології його дослідження;

- структурувати текст відповідно до одиниць його членування на рівні мікро- і макроструктури;

- досліджувати функції одиниць тексту на різних рівнях мовної організації;

- аналізувати тексти з погляду культурної маркованості, інтертекстуальності, полікодовості, дискурсивності;

- застосовувати адекватний термінологічний апарат у власних дослідженнях і наукових розвідках.

E-mail кафедри: kstilukrmov.rshu@ukr.net

E-mail викладача: nataliia.mushyrovsk@rshu.edu.ua,
nat.mushyrovsk@gmail.com

Очні консультації: щоп'ятниці з 11.40 до 14.15 (2 академічні години).

Онлайн-консультації: щочетверга з 16.00 до 18.00.